

Tábor 8.8.2011
čj. SRS 048147/2011

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02, Tábor

Zpráva č. 16 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 25.7.–7.8.2011

1. Počasí

V průběhu 30. týdne bylo převážně polojasno až zataženo s přeháňkami a nejvyššími denními teplotami do 18 °C. Noční teploty se pohybovaly kolem 10 °C. Víkend byl chladný a deštivý.

V 31. týdnu došlo k výraznému oteplení. Bylo převážně jasno až polojasno s ojedinělými přeháňkami. Denní teploty vystoupaly až k 26 °C a noční se zvýšily na 13 °C až 15 °C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Žně probíhají vzhledem k počasí přerušovaně. Probíhá sklizeň jarních ječmenů, ozimých řepok a pšenice ozimé. Průběh a předpověď počasí věští špatný průběh žní, sklizené zrna má vysokou vlhkost a je nutné je dosušet. Porosty obilnin jsou napadeny černí obilnin (*Alternaria* sp.) v klasech, snětivostí pšenice rodu *Tilletia* (*Tilletia tritici*, *Tilletia controversa*, *Tilletia laevis*) a růžovnění klasů pšenice (*Fusarium* spp.). Potravinářské obiloviny v okrese Jihlava se často sklízí v krmivářské kvalitě. Intenzivní srážky způsobily lokální polehnutí porostů obilnin v okrese Pelhřimov (k.ú. Humpolec, Kaliště, Hořice). Vlivem nepříznivého počasí se na řepce ozimé objevuje čern řepková (*Alternaria brassicae*), byl také zjištěn výskyt plísňě šedé (*Botrytis cinerea*) na stoncích i šesulích. V okrese Pelhřimov, v k.ú. Jiřice a Lhotka dne 4.8. v odpoledních hodinách kroupy způsobily vážné ztráty v porostech řepky.

Pokračuje ošetření porostů bramboru proti plísni bramboru (*Phytophthora infestans*) na lokalitách s vyšším infekčním tlakem ve zkrácených intervalech. I přes intenzivní chemické ošetření se plíseň vyskytuje na pozorovacích bodech i mimo ně. U malopěstitelů brambor a zahrádkářů jsou střední až silné výskyty plísně. Proběhla a nadále probíhá desikace raných a poloraných sadbových brambor.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 89-99 BBCH)

Porosty pšenice se nacházejí ve fázi plné zralosti, zrna je tvrdé jen s obtíží lze nehtem palce zlomit do fáze sklizeného zrna. Sklizené zrna se musí dosušet. Vlhké počasí napomáhá rozvoji černí obilnin (*Alternaria* sp.) v klasech, snětivostí pšenice rodu *Tilletia*

(Tilletia tritici, Tilletia controversa, Tilletia laevis) a růžovění klasů pšenice (Fusarium spp.). Z pozorovacích bodů jsou při sklizni odebírány vzorky zrna cca 0,5 kg k laboratorním rozborům na přítomnost teliospor a určení druhu snětivosti.

Slabý výskyt **růžovění klasů pšenice (Fusarium spp.)** zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Jarošov nad Nežárkou, 28.7.) a v okrese Jihlava (Velký Beranov, 2.8.).

Slabé výskyty **černí obilnin (Alternaria sp.)** byly hlášeny z okresu Třebíč (Hrotovice, 26.7.).

Snětivosti pšenice rodu Tilletia (Tilletia tritici, Tilletia controversa, Tilletia laevis) byly zaznamenány v okrese Tábor (Hodětín, 3.8.).

Slabý výskyt **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (Phaeosphaeria nodorum)** byl pozorován v okrese Prachatice (Prachatice, 3.8.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 99 BBCH)

Porosty ječmene ozimého jsou již sklizeny. Výnosy se pohybují na velmi dobré úrovni.

JEČMEN JARNÍ (RF 85-99 BBCH)

Vývojové fáze se pohybují v rozmezí od těstovité zralosti (obsah zrna ještě měkký, ale suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní) po sklizené zrna. Pokračuje sklizeň porostů ječmene jarního. Místy však byla přerušena vydatnějšími dešti. Sklizené zrna má vysokou vlhkost, musí se dosušet.

Vlhké počasí přispívá k rozvoji **černí obilnin (Alternaria sp.)**. Pozitivní výskyt této choroby byl hlášen z okresu Třebíč (Střítež u Třebíče, 29.7.).

První výskyt **růžovění klasů pšenice (Fusarium spp.)** zaznamenán v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 29.7.).

Slabý výskyt **hnědé rzivosti ječmene (Puccinia hordei)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Prasetín, 3.8.).

První výskyt larev **bejlomorky sedlové (Haplodiplosis marginata)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Prasetín, 3.8.).

KUKUŘICE (RF 53-73 BBCH)

Porosty se nacházejí v růstových fázích od viditelné špičky laty do fáze časně mléčné zralosti.

Pokračuje nálet imág **bázlivce kukuřičného (Diabrotica virgifera)** do feromonových lapáků. První výskyty v nárazníkové zóně byly zjištěny v okresech: Písek (Božetice, 3.8. a Krsice, 3.8.) a Pelhřimov (Buřenice, 4.8.). První výskyt v oblasti kontinuálního šíření byl zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Rodvínov, 28.7., v průměru 4 ks/den).

V okresech, kde byl již zjištěn první výskyt, nálet do feromonových lapáků pokračuje. Jsou to okresy: Třebíč (Rapotice, 25.7., v průměru 3 ks/den, Udeřice, 26.7. a 3.8.), Jihlava (Stará Říše, 25.7. a 1.8., v průměru 9 ks/den) a Jindřichův Hradec (Rodvínov, 5.8.).

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Sledování výskytu tohoto nepůvodního škůdce a případná opatření proti němu jsou rozdílná dle zařazení okresů do předem vymezených zón. První zóna tzv. oblast kontinuálního šíření zahrnuje celou Moravu a několik sousedících okresů. Ochrana proti bázlivci kukuřičnému spočívá v uplatňování zásad integrované ochrany rostlin. Základem je omezení monokulturního pěstování kukuřice společně s využíváním preventivních agrochemických metod ochrany a chemických přípravků.

Do zóny kontinuálního šíření jsou v naší oblasti zařazeny okresy Třebíč, Jihlava a Jindřichův Hradec.

Do druhé zóny tzv. nárazníkové jsou zařazeny z naší oblasti okresy Tábor, České Budějovice, Český Krumlov, Písek, Prachatice, Strakonice, Pelhřimov. Zde jsou pěstitelé kukuřice povinni na pozemcích, kde byla pěstována tato plodina i v minulém roce, po vyhlášení signalizace Státní rostlinolékařskou správou provést chemické ošetření proti dospělcům bázlivce kukuřičného. Tato povinnost platí pro všechny pozemky v okruhu 40 km od pozorovacího bodu, kde byl tento škůdce zjištěn. Ošetření se provádí do dvou až tří týdnů po prvním zjištění a musí být minimálně jednou zopakováno.

První výskyt v nárazníkové zóně byl zjištěn a potvrzen diagnostickou laboratoří Olomouc dne 25.7. v okrese Český Krumlov, lokalita Chlumeck a v okrese České Budějovice, lokalita Chotýčany, dne 26.7. v okrese Pelhřimov, lokality Hněvkovice u Humpolce a Vojslavice nad Želivkou, dne 3.8. v okrese Písek, lokality Božetice a Krsice a dne 4.8. v okrese Pelhřimov, lokalita Buřenice. Ostatní okresy zařazené do této zóny jsou zatím bez výskytu.

Vyhlášení signalizace

Na základě výše uvedených zásad se vyhláší 40 km okruh okolo obce Chlumeck, okres Český Krumlov, okolo obce Chotýčany, okres České Budějovice, okolo obcí Hněvkovice u Humpolce, Vojslavice nad Želivkou a Buřenice, okres Pelhřimov a okolo obcí Božetice a Krsice, okres Písek. Ve vymezeném území jsou všichni pěstitelé kukuřice povinni ošetřit porosty na pozemcích na nichž byla pěstována kukuřice i v minulém roce a nebyl zde použit insekticidní přípravek proti larvám bázlivce kukuřičného.

UPOZORNĚNÍ

Pozemky, pro které nebude vyhlášena signalizace a splňují výše uvedené podmínky (nárazníková zóna, opakované pěstování kukuřice, bez insekticidní ochrany proti larvám) a nebyl na nich zjištěn výskyt bázlivce kukuřičného do 4. srpna, **musí být ošetřeny nejpozději do 15. srpna!**

Přípravky povolené proti dospělcům DVV:

Název	Účinná látka	Dávkování	Ochranná lhůta
Karate se Zeon technologií 5 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT nebo 28 dní (dle registranta přípravku)
Karate Zeon 050 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 – 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 – 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT

Decis Mega	deltamethrin	0,2 - 0,25 l/ha (400 - 600 l/ha vody), podle signalizace, max. 1x	AT
Biscaya 240 OD	thiacloprid	0,3 l/ha (300 - 500 l/ha vody), do 65 BBCH, podle signalizace, max. 1x	30 dní
BEC Lamcy	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
CS Lamcy	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
KeMiChem-Lambdacyhalothrin 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
KeMiChem-Lambdacyhalothrin-I 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT
RC-Lambdacyhalothrin 50 CS	lambda-cyhalothrin	0,4 l/ha (200 - 600 l/ha vody) 0,4 l/ha (40 - 80 l/ha vody při letecké aplikaci)	AT

!!! Pouze přípravek Karate se Zeon technologií 5 CS je registrován k použití i do kukuřice na siláž a do kukuřice na zeleno!!!

Podrobnější informace lze získat na webových stránkách Státní rostlinolékařské správy. Případně je možno kontaktovat rostlinolékařské inspektory místně příslušného pracoviště SRS.

Na světelném lapači v Humpolci jsou zaznamenány nálety **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)**.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 89-99 BBCH)

Porosty řepky ozimé jsou z větší části sklizené.

Slabý výskyt napadení báží stonků **hlízenkou obecnou (*Sclerotinia sclerotiorum*)** po sklizni zaznamenán v okrese Tábor (Březnice u Bechyně, 3.8., Velmovice, 3.8.), v okrese Prachatic (Prachatic, 5.8.) a v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 29.7.).

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 69)

Sledovaný porost slunečnice se nachází ve fázi konce květu (všechny trubkovité květy odkvetly).

Slabý výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** byl zjištěn na pozorovacím bodě v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 3.8.).

Slabý výskyt **šedé plísňovitosti slunečnice (*Botryotinia fuckeliana*)** rovněž v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 3.8.).

MÁK SETÝ (RF 70-76 BBCH)

Porosty se nacházejí ve fázích od zrání semeníku (tobolky) do dozrávání semeníku.

Slabý výskyt plísně máku (*Peronospora arborescens*) byl pozorován v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 29.7.).

První výskyt šedé plísnovitosti máku (*Botryotinia fuckeliana*) byl pozorován v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 29.7.), v okrese Tábor (Dub u Ratibořských Hor, 5.8.) a v okrese Český Krumlov (Zubčice, 5.8.).

Střední výskyt helmintoriové skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*) byl zaznamenán v okrese Tábor (Dub u Ratibořských Hor, 5.8.), slabý výskyt zaznamenán v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 29.7.).

První výskyt imag krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*) byl pozorován v okrese Tábor (Dub u Ratibořských Hor, 5.8.).

Slabý výskyt mšice makové (*Aphis fabae*) byl zaznamenán v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 29.7.).

Slabý výskyt larev žlabatky stonkové (*Timaspis papaveris*) byl pozorován v okrese Třebíč (Smrk na Moravě, 29.7.), v okrese Tábor (Dub u Ratibořských Hor, 5.8.) a v okrese Český Krumlov (Zubčice, 5.8.).

Ochrana: proti dospělci žlabatek se ošetřuje před nakladením vajíček do stonků máku.

Slabý výskyt krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*) byl pozorován v okrese Tábor (Dub u Ratibořských Hor, 5.8.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 75-81)

Brambory se nacházejí v růstových fázích od plného nasazování bobulí do žloutnutí prvních listů.

Probíhá chemické ošetření proti plísni bramboru (*Phytophthora infestans*) a přenašečům viróz. I přes intenzivní chemické ošetření nalezeny výskyty plísně bramborové na pozorovacích bodech i mimo ně. První výskyt byl zaznamenán v okrese Pelhřimov (Stanovice u Nové Cerekve, 2.8.). Výskyty ve velmi slabé intenzitě byly zjištěny v okresech: Jihlava (Velký Beranov, 2.8.), Tábor (Roudná nad Lužnicí, 29.7.), Jindřichův Hradec (Děbolín, 5.8.), Pelhřimov (Humpolec, 5.8. a Bácovice, 2.8.) a Prachatice (Vitějovice, 4.8.). Střední výskyt této choroby byl zjištěn v okrese Tábor (Oblajovice, 2.8.). U malopěstitelů brambor a zahrádkářů se plíseň bramboru vyskytuje ve střední až silné intenzitě.

Informace k ošetření proti plísni bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách www.srs.cz nebo na odkazu <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Výskyty černání stonku (*Erwina carotovora*) byly zaznamenány v okrese Tábor (Oblajovice, 2.8.) a v okrese Pelhřimov (Stanovice u Nové Cerekve, 2.8. a Bácovice, 2.8.).

Kořenomorka bramborová (*Thanatephorus cucumeris*) byla pozorována v okrese Tábor (Oblajovice, 2.8.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 78-81 BBA)

Jabloně jsou v růstové fázi, kdy plod obsahuje asi 80 % své konečné velikosti do fáze asi 14 dní před sklizní.

Slabý nálet imag obaleče jablečného (*Cydia pomonella*) v okrese Prachatice (Krtely, 2.8. a Vodice u Lhenic, 2.8.) a v okrese České Budějovice (Hosín, 1.8.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Slabý nálet **obaleče růžového (Archips rosanus)** byl zaznamenán v okrese v okrese Prachatice (Krtely, 2.8.).

Slabý nálet **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)** byl pozorován v okrese Prachatice (k.ú. Krtely, 2.8.) a v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 25.7.).

Slabý nálet **obaleče zahradního (Archips podanus)** byl zaznamenán v okrese Prachatice (Krtely, 2.8.)

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 81 BBCH)

Slivoně jsou ve fázi počátku zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu (zesvětlení).

Obaleč švestkový (Cydia funebrana) a obaleč východní (Cydia molesta) slabý nálet imag v okrese Tábor (k.ú. Soběslav, 29.7.).

Střední nálet imag **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** ve feromonovém lapači byl zaznamenán v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 25.7.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech